

Uutistiedote

EU:n Lissabonissa sijaitsevalta huumevirastolta

No.15/2001 – 20. marraskuuta 2001

EI JULKAISTAVAKSI ENNEN: KLO 11.00 (BRYSSELIN PAIKALLISTA AIKAA) 20/11/2001

Vuosiraportti EU-maiden huumeongelmasta: KIE-maat erityisen huomion kohteena

HUUMEONGELMAT KASVANEET KESKI- JA ITÄ-EUROOPASSA

KIE-maat tehostavat huumeiden käytön vastaista toimintaa

Keski- ja Itä-Euroopassa laittomia huumeaineita vähintään kerran kokeilleiden (erityisesti koululaisten) prosentuaalinen osuus on kasvussa... lisäksi alue on yhä keskeisemmässä roolissa EU-maihin suuntautuvassa huumeakaupassa ja -salakuljetuksessa...

Muun muassa nämä kaksi kehityssuuntausta nousivat esille **Keski- ja Itä-Euroopan maiden (KIE-maat)** erityistarkastelussa vuoden **2001 vuosiraportissa Euroopan unionin huumeongelmasta**. Raportin julkaisee tänään Lissabonissa sijaitseva **Euroopan huumeusaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus, EMCDDA**.

Raportissa todetaan, että **KIE-maat** ovat edenneet tuntuvasti kehittäessään tarvittavia lakeja sekä hallinto- ja koordinointirakenteita huumeongelmien käsittelemiseksi. Raportin mukaan tällä hetkellä on tärkeää, että maat jatkavat edelleen näitä toimenpiteitä ja myöntävät tarkoitukseen tarvittavat määrärahat. **Euroopan komissio** myönsi vuonna 2000 ylimääräisen miljoonan euron summan jokaiselle ehdokasvaltiolle erityisen huumeita koskevan osion kehittämiseksi kansallisiin Phare-ohjelmiinsa. Useimmat näistä hankkeista suunnitellaan yhteistyössä **EU:n** jäsenvaltioiden kanssa.

Uhka nuorisolle

Tämänpäiväisessä raportissa todetaan, että eurooppalaisen, 15–16-vuotiaiden koululaistutkimuksen mukaan laittomia huumeita kokeilleiden nuorten määrät ovat kaksinkertaistuneet vuosina 1995–1999 kaikissa **KIE-maissa – Tšekin tasavaltaa** lukuun ottamatta (kasvu 50 %), jossa huumeekokeilut olivat yleisiä jo entuudestaan ⁽¹⁾. Kokeilijoiden osuudet ovat suurimpia juuri **Tšekin tasavallassa** (joka kolmas 15–16-vuotias) ja **Sloveniassa** (joka neljäs).

Useimmiten yleistyminen koskee kannabista. Kuten **EU:n** alueellakin kannabis on selvästi kaikkien huumeiden käyttäjien eniten suosima huume. Merkittävää, joskin vähäisempää kasvua on kuitenkin havaittu myös esimerkiksi ekstaasin, amfetamiinin ja LSD:n osalta, ja niitä kokeilleiden osuudet ovat todennäköisesti huomattavasti suurempia kuin miltä virallisten tietojen valossa näyttää.

KIE-maat sekä huumeiden kauttakuljetusmaina että vientikohteena

Raportin mukaan suuret takavarikot **Balkanin** reitillä ja **Keski-Euroopassa** vuosina 1999 ja 2000 vahvistavat alueen roolia heroiniin kauttakuljetus- ja varastointialueena. **Bulgarian** viranomaiset takavarikoivat 2 079 kilogrammaa heroiniin vuonna 2000. Määrä oli suurempi kuin aikaisempina kuutena vuonna yhteensä. Heroiniin käytön lisääntyessä näyttää siltä, että KIE-maista on tulossa heroiniin vientikohde sen lisäksi että ne ovat osa heroiniin kauppareittiä.

Raportista ilmenee edelleen, että **KIE-maat** ovat yhä EU-maihin tarkoitettun kannabiksen kauttakuljetusalueita. **EU:n** tavoin niistä löytyy monia merkkejä tämän yleisimmin käytössä olevan huumeen paikallisen viljelemisen sekä kaupan yleistymisestä.

TÄRKEÄÄ: EI JULKAISTAVAKSI ENNEN KLO 11.00 (Brysselin paikallista aikaa) 20/11/2001

KIE-maiden rooli kokaiinin kuljettamisessa näyttää myös vahvistuneen vuosina 1999–2000. Suurimmat kokaiinitakavarikot liittyvät **Tšekin tasavaltaan, Unkariin ja Romaniaan** – kulutus näyttää kuitenkin rajoittuvan eräisiin väestönsosiin.

Nuoret suosivat entistä enemmän synteettisten huumeiden käyttöä, ja siihen liittyy myös huolestuttavia merkkejä siitä, että yhä useammat nuoret osallistuvat huumekauppaan ja huumeiden myyntiin. Synteettisten huumeiden tuotanto on kasvanut, ja niiden käyttö 'vaikuttaa yhä useampiin ja nuorempiin henkilöihin'.

Virasto toteaa edelleen, että amfetamiinia valmistavia laittomia laboratorioita on useimmissa **KIE**-maissa, ja huumeiden valmistukseen käytettäviä aineita salakuljetetaan muista **KIE**-maista, **EU**:sta tai kolmansista maista. **Baltian maat, Bulgaria, Tšekin tasavalta, Unkari ja Puola** ovat suurimpia tuottajia. Siitä huolimatta, että esimerkiksi **Puolassa** hävitettiin viime vuonna seitsemän laboratoriot, on arvioitu, että vähintään sama määrä voisi edelleen olla toiminnassa.

Huumekauppa ei kuitenkaan ole yksisuuntaista. Ekstaasia käytetään maailmanlaajuisesti, minkä seurauksena sitä myös viedään **EU**:n alueelta **KIE**-maihin. Lainvalvontaviranomaisten mukaan huomattava osuus **KIE**-maissa käytetystä ekstaasista on lähtöisin **Alankomaista**.

Muita keskeisiä kehityssuuntia KIE-maissa:

- **KIE**-maissa on havaittu kasvua huumeriippuvuuden, pääasiassa opiaattiriippuvuuden hoidon kysynnässä;
- tuontiheroiini korvaa entistä enemmän kotona kasvatetut opiaatit;
- alueellisesti huumeidenkäyttö on levinnyt tärkeimmistä kaupunkikeskuksista myös niiden ulkopuolelle.

KIE-maat tehostavat huumeiden käytön vastaista toimintaa

EMCDDA toteaa, että yleensä ottaen **KIE**-mailla on lainsäädäntöä ja institutionaaliset puitteet huumeongelman hallitsemiseksi. Tuntuviin toimenpiteisiin on jo ryhdytty ja niitä tehostetaan edelleen⁽¹⁾. Kuitenkin 'KIE-mailla on kokonaisuudessaan melko rajalliset voimavarat ja mahdollisuudet toteuttaa omaksuttuja toimintalinjoja'.

Lisäksi näiltä mailta edellytetään, että ne 'jatkavat politiikkansa, instituutioidensa ja koordinoitumekanismissa vahvistamista ja myöntävät tarvittavat määrärahat tätä toimintaa varten'.

Huomautuksia toimittajille

⁽¹⁾ Luvut ovat alkoholin ja huumeiden käytön eurooppalaisesta koululaistutkimuksesta ESPAD:sta (European school survey project).

⁽²⁾ **Euroopan komissio** hyväksyi joulukuussa 2000 yhteistyön **EMCDDA:n** ja **KIE**-maidon välillä. Phare-ohjelmaan kuuluva 2 miljoonan euron hanke aloitettiin tänä vuonna 1. maaliskuuta. Varsinaisesti se kattaa 10 Keski- ja Itä-Euroopan hakijamaata (Bulgaria, Tšekin tasavalta, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovakia ja Slovenia), ja mahdollisuuksien mukaan hankkeeseen pyritään liittämään Albania, Bosnia ja Hertsegovina sekä entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia. Kehittämällä edelleen kansallisia huumausaineiden seurantakeskuksia ja huumetietojärjestelmiä nämä maat pyritään saamaan mahdollisimman tehokkaasti mukaan **EMCDDA:n** toimintaan. Kaikki ehdokkaat ovat nyt perustaneet kansallisen seurantakeskuksen.

Tänä vuonna EMCDDA tarjoaa yleisön käyttöön erityisen web-sivuston: **Annual report 2001 online** osoitteessa <http://annualreport.emcdda.org> tai <http://emcdda.kpnqwest.pt>. Sivustolla on ladattavia PDF-tiedostoja raportista sekä tämä ja muita uutistiedotteita 12 kielellä (11 **EU**-kieltä + **norja**).

Yhteyshenkilö: Kathy Robertson, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus
(EMCDDA), Rua da Cruz de Santa Apólonia 23–25, PT-1149-045 Lisbon, Portugal.
Puh: ++ 351 21 811 3000 • Faksi: ++ 351 21 813 1711
2001 Annual report online: <http://annualreport.emcdda.org> tai <http://emcdda.kpnqwest.pt>